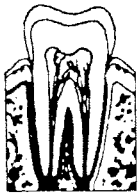

ПИТАННЯ МЕТОДОЛОГІЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ ТА НАУКИ

ПИТАННЯ МЕТОДОЛОГІЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ ТА НАУКИ

ДО ПИТАННЯ ПРО МЕТОДИКУ ОЦІНКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ КАФЕДРИ

Українська медична
стоматологічна академія,
м. Полтава

О.В. Рибалов
І. Ю. Литовченко

Як універсальний результат наукової діяльності кожного вузу тривалий час вважався об'єм виконаних досліджень, що і нині інколи ототожнюється з підвищенням її результативності.

Перебудова вищої освіти в країні не може не позначитися на стані вузівської науки. Такий відчутний показник як економічний ефект від упровадження результатів робіт, який застосовується для характеристики віддачі кафедральних науково-дослідних робіт, нині не повною мірою відповідає меті та специфіці окремих наукових досліджень, які проводяться у вузі.

Для удосконалення керівництва науковими дослідженнями необхідна розробка об'єктивних критеріїв оцінки ефективності діяльності наукових колективів окремих кафедр академії. Наявність таких критеріїв дозволить стимулювати наукові дослідження та сприяти успішному впровадженню організації планування та контролю за їх виконанням.

Результати наукових досліджень наукових колективів можна оцінювати кількісно за допомогою цільової функції (Кібернетика й вуз. Вип. 1. - Томск, ГПИ, 1969. - С. 393), яка вміщує такі показники:

- категорія тематики досліджень, що проводяться (К);
- науковий рівень виконаних досліджень (Р);
- рівень і об'єм упровадження у практику виконаних досліджень (В);
- рівень інформаційного впровадження робіт (І).

Кількісна оцінка (О) розраховується за формулою:

$$O = K * P * (1 + V + I).$$

Цифрові значення показників, які входять до складу запропонованої формули, визначають таким чином. Показникові О залежно від категорії тематики досліджень, що проводяться, надають такі значення: якщо тематика входить до наукових планів МОЗ України, то $O=1$, якщо до планів місцевої тематики, то $O=0.5$.

Науковий рівень досліджень оцінюється за двобальною шкалою: високий $P=2$, середній - $P=1$.

Рівень та об'єм упровадження наукових розробок у практику охорони здоров'я і педагогічний процес може оцінюватися таким чином: упровадження на кафедрі, що виконує роботу, та клінічній базі кафедри. - $V=1$; на інших кафедрах і клінічних базах академії - $V=1.5$; на кафедрах вузів інших міст та лікувальних закладів країни - $V=3$.

Рівень інформаційного впровадження робіт оцінюється сумою балів за такими параметрами:

- доповіді на проблемних комісіях, секціях, президіях наукового товариства стоматологів, інститутських конференціях і семінарах - $I=0.5$;
- доповіді на обласних і регіональних науково-практичних та методичних конференціях - $I=1$;
- публікації у вузівських та міжвузівських збірниках $I=1.5$;
- доповіді на республіканських та міжнародних науко-

во-практичних конференціях, публікації у центральних журналах - $I=3$.

Найбільш важкоформалізованим елементом оцінки НДР, який вимагає великих затрат часу і кваліфікації експертів, є визначення наукового рівня досліджень, що виконуються.

Аналізуючи роботи (та їх плануючи), слід приділяти увагу таким аспектам:

- стан проблеми (в академії, в інших вузах України, за кордоном);
- чіткість визначення предмета дослідження, мети і завдань;
- узгодженість досліджень, що проводяться, з науковими колективами, які працюють за даною проблемою;
- обґрунтування об'єму та часу експериментальних досліджень;
- характеристика методів дослідження (сучасність, широта спектру адекватності, необхідність і т.ін.);
- аналіз коректності отриманих результатів і відповідність сфер використання;
- впровадження проведених досліджень у навчальний процес;
- ефективність впливу наукових розробок на результативність процесу навчання;
- висвітлювання результатів проведених досліджень на наукових, науково-практичних конференціях, семінарах, відображення у публікаціях.

Наведена методика підведення підсумків наукових досліджень будь-якого кафедрального колективу дозволяє достатньо об'єктивно характеризувати рівень та динаміку таких досліджень протягом кількох років. І разом з цим мають місце об'єктивні труднощі створення кількісних критеріїв окремих оцінок, наприклад, загальна оцінка не передбачає урахування кількісного складу кафедральних колективів, що, природно, дає потенційну перевагу великим кафедрам. Певно, в таких випадках необхідно визначити оцінки як відношення загальної оцінки до кількості виконавців, що дозволить адекватно характеризувати результати проведених досліджень.

Література

1. Вегер Л. Экономический эффект и управление НИОКР. - М.: Наука, 1985. - 178 с.
2. Несветайлов Г.А. Интенсификация академической науки. - Минск: Наука и техника, 1986. - 214 с.
3. Ямпольский В.З. Методика оценки эффективности деятельности вуза и его подразделений по системе количественных показателей // Кибернетика и вуз.; вып. 1. - Томск, ТПИ, 1969. - 39 с.

